

BÁNYÁSZ

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlönye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasut-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár $\frac{1}{4}$ évre 80 fill. (10.000 K)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

Megértést.

Lapunk megjelenése óta nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy a bányamunkásságnak milyen égbekiáltó a nyomorúsága. Sorra vettük a bányakerületeket és csaknem majdnem minden lapszámunkban egy-egy bányakerületben dúló súlyos visszaeséseket találunk fel. Jelen lapszámunkban is egy ilyen bányavidéknek a súlyos nyomorúságát mutatjuk be, ez a borsodvidéki bányakerület, ahol ugyancsak elmondhatjuk égbekiáltó a nyomorúság és a bányavállalatok kapzsisága szinte az égig ér.

Szomorúan kell látnunk, hogy szerencsétlen Csonka-Magyarország egész területén a bányamunkásság az, aki a leglesújtóbb nyomorúságot szenved. Azt látjuk, hogy minden rétegben, minden társadalmi érdekeltségben sikerült bizonyos paritást találni a múlt idők vagyis a béke idők viszonyaihoz képest, csupán a bányamunkás az, aki nem tudta megtalálni a paritást a békeviszonyokhoz. Oly súlyos adatokat halmoztunk össze és soroltunk fel az utóbbi idők folyamán, hogy ezen adatok súlya alatt meg kell törni annak a lelketlenségnek, amely lelketlenséggel a bányamunkások sorát intézik.

De úgy látszik érzéketlenséggel találkozik minden jaj szó, minden bizonyítás. Szinte kétségbeejtő az a gondolat, hogy ebben az országban nincs senki, akinek helyén van a szíve, az érzése és a sok siró, rívó bányász asszony és gyermek köszivekre talál. Vajon nem gondolják-e az urak, hogy ez megbosszulja magát és akkor ne keseredjenek el és ne hangoztassák a munkásság durvaságát és érzéketlenségét, mert akkor az „adjon Isten”-re, ez a „fogadj Isten” lesz.

Egy gondolat, egy jelszó járja be az ország egész területét, lappang a szívekben és részint hangos kifejezésre is jutott, mely szerint, vajha mielőbb elkövetkezne az az idő, amikor a mai megnyomorított csonka ország helyett ismét régi, gazdaságilag hatalmas Magyarország lehetne. Oly szívbe-markoló gondolat ez, mert mindenki tisztába van azzal, hogy minden gazdasági nyomorúságot Magyarország megnyomorítása idézett elő. Ezért ápoljuk azt a kis csemetét, amely a lelkek mélyén kelt Magyarország visszaállításának érdekében. A magyarországi bányamunkások egyike voltak azoknak,

akik a megnyomorított csonka országban legelőször adták tanujelét ezen érzelmüknek, akkor amikor a forradalmak után az ország széntermelése teljesen levolt zülve ugyanarra, hogy a kis ország bányái alig voltak képesek az ország szénszükségletének a 25%-át fedezni, akkor a bányamunkások fokozott munkaerővel és munkakedvvel láttak hozzá, hogy az ország szénszükségletét mihamarabb a kis ország bányái fődözni tudják. Még emlékszünk arra az időre, amikor a magyar bányamunkásokról úgy a magyar bányavállalatok, mint az ország illetékes vezető körei számtalanszor dicsérőleg nyilatkoztak s elismeréssel állapították meg, hogy Magyarország ujjá épülésében az uttörő munkát a legsúlyosabb és legveszélyesebb iparban foglalkoztatott bányamunkások teljesítették.

A bányamunkások abban az időben ezen súlyos és nehéz munkájuk teljesítése idején a legszerényebb, szinte nyomorúságos életet éltek, csupán csak az élethetőségi folytonosság volt meg az által, hogy állandóan dolgozhattak. Akkor sem tudta a bányamunkás úgy önmagát, mint családját ellátni, mint azt súlyos és nehéz munka folytán megérdemelte volna. Tehát akkor is csak tengődés volt az élete.

Abban az időben a bányamunkásság szintén állandóan követelte, hogy ugyanazt a megértést tanúsítsák vele szembe, aminek ők tanujelét adták, javítsák az életviszonyait és ez által könnyítsék meg nehéz munkájának a folytatását. Ugyanabban az időben a bányavállalatok is a leromlott üzemük hangoztatásával kérték és sürgették a kormányt, segítse őket üzemük rendbehozatalára. Állandóan az üzemek leromlottságát állították oda bünbakul, amikor a közvélemény a szénellátás nehézségei folytán didergett és elkésredésének hangott adott. A vállalatok abban az időben minden érzéknélkül hajtották fel a szénárakat és sürgették folyton az állam segítségét a vállalatok részére. A kormány nem tudott kitérni a sürgetések elől s állandóan különböző kedvezményekben részesítette a bányavállalatokat. Ilyen segítség volt többek között az a kölcsön, amelyet a vállalatok kaptak és amelyet a szénre bizonyos aranyfillérek formájában tehérként róttak ki. Ezzel azután a

bányavállalatok abba a helyzetbe jutottak, hogy üzemüket rendbehozhatták, így azután eljutottak odáig, hogy a széntermelés folyton való fokozása következtében elértük azt, hogy a csonkaország bányái eltudták látni az ország szénszükségletét, sőt fölösleget is produkáltak.

A széntermelés fokozásával nem tartott lépést az ország ipari fejlődése és a gazdasági élet folytonos pangása következménye, hogy a bányavállalatok először is a szénminőségének a feljavítására törekedtek, válogattatták és osztályoztatták a szenüket. Ezt a munkát a munkássággal ugyanazon szakmányaik fizetése mellett végeztették el. Ennek következtében a bányamunkások keresete annyira leesett, hogy megfeszített munkával sem tudta megközelíteni előbbeni keresetét. Hozzájárult még ezután a bekövetkezett üzemredukció folytán még ennek a keresetnek is a teljes lezülése ugyanarra, hogy már-már a legelemibb életszükségleti cikkeknek a beszerzésére sem volt képes. Ez az állapot, amely már-már évek óta sújtja a munkásságot, még ma is tart. Sőt mondhatjuk még fokozottabb mértékben és sajnos még mindig nem látjuk azt a fénysugarat, amely a munkásságot ezen súlyos helyzetéből kivezetné.

Az utóbbi esztendőben a kormány részéről egy hang hallatszott, amely meglehetősen erélyesen hangoztatta a társadalmi osztályok közötti tagozódásokat és érdekellentétek kiküszöbölését. Ennek következtében a társadalmi rétegek megértését és összefogását sürgeti. Ennek alapján vetjük fel azt a kérdést, vajon nem éreznek-e a vállalatok azon exponensei lelkifurdalást, akik annakidején elismerték a munkásság ezen odaadását? Akik azóta különféle társadalmi, gazdasági és politikai körökben ma is exponálják magukat és ugyancsak ma is hangoztatják a gazdasági ujjáépülés szükségességét. Vajon nem gondolnak-e arra, hogy ők adósai Magyarország bányamunkásságának, akik a legsúlyosabb és legszükségesebb időkben teljesítették kötelességüket.

Ma a bányamunkások vannak abban a szomorú helyzetben, hogy a kormányhatalomtól várják szomorú sorsuk enyhülését és a munkásságnak ezt a kívánságát támogatni kell az ország

minden polgárának, társadalmi állásra való tekintet nélkül. Csupán csak azt az egy szempontot kell szem előtt tartani, hogy az ország egyik legnagyobb és legsúlyosabb munkát végző munkásrétege van veszélyben, akit meg kell menteni, mert ismét elkövetkezhetik az az idő, amikor erre a munkásrétegre ugyan olyan nagy szükség lesz, mint ez már a múltban is volt.

Ugyancsak a kormánynak legelső kötelességei közé tartozik, hogy ezen munkásréteg, amely veszélyben van és azt látja, hogy a vállalatok az ezen munkás rétegek által termelt javakat a legnagyobb mértékben élvezték, ma teljesen érzéketlen és kapzsiságában elfelejtette a multat, tehát államhatalmi szóval kell arra kényszeríteni, hogy ezen munkásrétegnek a tisztességes emberhez illő életmódot biztosítsa. Ez az alap föltétele annak, hogy Magyarország ujjaépülése zökkenés nélkül, simán menjen végbe. Általános intézkedésekre van szükség, amely intézkedések az egész ország bányáiparában foglalkoztatott munkásokra kiható erővel bír.

Csakis ez mentheti meg az ország bányamunkásságát attól, hogy a munkásság között folyton lappangó különféle agitációk, amelyek az iránt folynak, hogy a munkásságot bizonyos meggondolatlan cselekedetre bírják, tápot találjon. Gondolják meg az illetékesek, hogy a munkásságnak a lelkülete nem olyan romlott, hogy ne volna neki érzéke az ország gazdasági helyzetének a megértéséhez, azonban elvárja azt, hogy a helyzet súlyosságához mérten az ő helyzete ne legyen súlyosabb, mint az egyéb társadalmi rétegeknek a helyzete. Aki a munkásságot ezen súlyos helyzetében támogatja és igyekszik helyzetének súlyosságát enyhíteni, az a munkásban barátot talál, aki mellé áll és az ő nagy összetartási érzékével sziklavárként áll ellen minden ostromnak.

A borsodi bányavidék nyomorúsága.

Nem is olyan régen, amikor még az országban a szén is kötött áru volt és csak nehezen lehetett hozzá jutni, a borsodi szénvidéken gomba módra szaporodtak a bányák. Az első időben ez a háború és forradalom után volt. Ebben az időben a bánya vállalatok az investíciós terheket nagyrészt az állammal fizettették meg. Abban az időben mindent ami fekete volt szén gyanánt adtak el úgy, hogy a vállalatok oly nyereségre tettek szert, mint amelyet semmi más vállalkozásban nem érhettek el. A bányamunkásokat rendelettel megfosztották a költözködés jogától. Amikor ez sem volt elég, a bányamunkásokat katonai felügyelet alá helyezték és katonai parancsnokságok rendelkeztek a bányamunkások munka viszonya fölött.

A bánya vállalatok ebben az időben igyekeztek a munkásság bérét a lehető legalacsonyabbra szorítani, ez ellen a munkásság nem tudott védekezni kötött helyzetéből. Abban az időben a vállalatok igyekeztek a közvéleményben állandóan cikkeket elhelyezni, mely szerint a bányamunkások

az összes ipari munkások sőt egyéb alkalmazottak között a legjobban vannak ellátva. Ezt a bányavállalatok oly nagy vehemenciával hirdették, hogy a közvéleményben ezt el is hitték, sőt bizonyos irigységgel néztek a bányamunkásság felé. A munkásság hiába tiltakozott a ferde beállítás ellen, a sok hírlapcikkkel szemben nem tudtak védekezni és a bányavállalatok vígan arattak és vágták zsebre a legnagyobb hasznot. Ebben az időben még a bányamunkások a bérüknek egy tekintélyes részét természetbeni ellátás formájában kapták. Ennél a természetbeni ellátásnál a vállalatok könnyebb helyzetben voltak, mert a bevásárlásoknál soha sem az elsőrendű közszükségleti cikkeket vásárolták, viszont az elszámolásoknál mint elsőrendű cikkek lettek elszámolva. Ily formán a vállalatok előnyösebb helyzetben voltak, ezt a helyzetet azután kihasználták és sok esetben alig élvezhető, sőt élvezhetetlen cikkeket szereztek be. Ezért azután a munkásság akciót indított az iránt, hogy a béreket ne természetben, hanem tisztán pénzben fizessék ki. A bányavállalatok ebbe szívesen bele mentek, mert a szén konjunktura megszűnt és meg szűnt ezzel egyidejűleg az az állapot is, hogy szén fejében minden követ és földet ellehet adni. A béreknek az átszámítása természetesen nem a békebeli paritáshoz és az aranykorona állása szerint történt, hanem önkényesen alacsonyabban állapították meg. Az első időben a látszat szerint ez a viszony jobb volt a munkásság szempontjából, azonban rövidesen tapasztalták a változás következtében helyzetük rosszabodását. A bányavállalatok a pénzben való fizetésre való áttérés következtében felszabadultak egy nagy tehermentől, vagyis nem tartoztak a munkásságot élelmiszerekkel ellátni. Ennek a helyzetnek a nehézségét elsősorban a nagy családú bányamunkások érezték.

Megkezdődtek az üzemredukciók, a vállalatok most már éltek a könnyebb helyzettel és a munkásságot minden érzés figyelmen kívül hagyásával foglalkoztatták a bányákban. Ez azután megteremtette a vállalatok részére az általuk kívánt helyzetet a munkás és munkaadó között. — Ugyanis ekkor az történt, hogy a fiatalabb és kisebb családdal rendelkező bányamunkások, a kötött helyzet alól való felszabadulás következtében igyekeztek munkahelyet változtatni. Ez részben sikerült, akiknek viszont nem sikerült az ország határain belül elhelyezkedni, azok kivándoroltak és a különböző országokban kerestek elhelyezkedést.

Ezt az idegenben való elhelyezkedésnek a yeszedelmét a vállalatok hamar felismerték és beavatkozást sürgettek a kormány részéről. Azt kifogásolták, hogy a legjobb erők hagyják el az országot és a bányákban legnagyobb részben a nagy családú és idősebb munkások maradnak meg. Rögtön a bányáipar válságát állították oda. A kormány részéről történt is intézkedés; különféle nehézségeket és akadályokat gördítettek az eltávozni kívánók útjába, miáltal sikerült gátat vetni a nagyobb mérvben megindult kivándorlás elé.

Ezután kövekezett a bányamunkások igazi kálváriája. A nagycsaládú munkások a családjaik által ekkor is kötött helyzetben voltak, mert ha sikerült volna is más munkában esetleg jobb elhelyezkedést találni, nem tudott mozdulni, mert a lakás nehézsége miatt családját nem volt képes elhelyezni. Mindezek után megkezdődött a vállalatok

latok részéről a kihasználása az adott helyzetnek. Az üzem redukciók következtében a legnagyobb nyomorúságba jutott, eladósodott, szinte a kétségbeesésbe hajszolta a bányamunkásságot.

Amikor a bányamunkásság ilyformán teljesen le volt sújtva, akkor a borsodvidéki szénbánya telepein a vállalatok megkezdtek mindazon kedvezményeknek az elvonását, amelyeket a munkásság a jobb szén konjunktúrában nagy nehézségek és harcok árán megszereztek. Legelőször elvonták a munkásságtól az üdülési szabadságot. Az 1927-es év azután betetézte mindezeket, mert új évtől kezdve elvonták a munkásoktól a családi pótlékokat és ezzel egyidejűleg lakbért vetettek ki. Ugyancsak leszállították a szén járandóságokat. Tehát ugyanakkor, amikor a munkásságot keresetükbe megkárosították, ugyanakkor a lakbér fizetéssel újabb súlyos terhet róttak a munkásságra.

Ha ezeket a tényeket így sorjában végig nézzük azt kellene hinnünk, hogy Borsod vidékén a bányamunkások oly jól vannak dijazva, mint az ország többi telepein sehol. Azonban a hozzánk beérkező tömérdek panasz, amely panaszokat adatok támogatnak, tiszta képet nyújt arról, hogy a lehető legalacsonyabb munkabérek éppen a Borsod vidéki bányákban vannak. A keresetek a szén konjunktura megszűnésével fokozatosan alacsonyabba szálltak. Mert a szén szakmányok abban az időben lettek megállapítva, amikor a szenet nem kellett válogatni, hanem minden eladható volt, akár kő, vagy föld, a fontos csak a feketesége volt. Abban az időben azok a szakmányok valamennyire türhetők voltak, mert a kitermelt csillék száma szerint arányult a kereset.

Azonban a szénkonjunktura szűnésével kezdődött a bányamunkások vekzaturája. A szenet nemcsak ki kellett termelni, hanem ki is kellett osztályozni, válogatni, a szakmányok viszont csak a régié maradtak. Elképzelhető milyen keresetben részesülnek a munkások a régi szakmányok mellett, a szénnek válogatása és osztályozása következtében. Most még hozzájárult ehhez az üzemeknek folyton redukált menete úgy, hogy átlagban 16 műszakot dolgoznak.

A sok fájdalmasan súlyos adat közül kiragadunk egyet és bemutatjuk olvasóinknak. Az adat szerint, amely teljesen megbízható és hivatalosan is ellenőrizhető, — az egyik nagy borsodi bányatelepen a vājár kereset 16 műszakra 77 pengő.

Ebből a következő levonások vannak:

Nyugbér	4 pengő 38 fill.
Betegségély	5 „ 13 „
Olvasókör	50 „
Lakbér	4 „ — „
Tüzelőszer	2 „ 52 „
Anyag	5 „ 71 „
Adó	70 „
Párbér	45 „
2 heti előleg	56 „ — „

Összesen 79 pengő 39 fill.,

tehát marad adósság a következő hónapra 2 pengő 39 fill. Ezek szerint, amikor a munkás egy hónapig dolgozik, fizetésnél ki kap egy darab papírt, amely szerint a havi munkája után tartozása van.

Égbe kiáltanak ezek a számok, mert a legnagyobb foku lelketlenség kell ahhoz, hogy ezt emberek meg tudják tenni embertársaikkal.

Amikor a borsodvidéki bányamunkások ezen azomorú állapota szövetségünk tudomására jutott elhatározta, hogy a legélesebb

harcot fogja megindítani ezen munkások borzalmas nyomorúságának megszüntetése érdekében.

Felszólítjuk a borsodvidéki bányamunkásokat, tömörüljenek szövetségünk zászlója alá és segítsenek bennünket ebben a nagy munkában, mert csak úgy tudjuk ügyüket győzelemre juttatni.

Helyesen cselekszik, ha varrógép-, olaj- és fonálszükségletét nálunk fedezi. — **Singer-varrógép - alkatrészek** elismerten a legjobbak! Singer-varrógép fióküzlet Salgótarján, a róm. kath. templommal szemben.

Helyicsoport alakítás Vasason.

A pécsvidéki bányakerületben június 19-én immár harmadik helyicsoportunkat alakítottuk meg. A vasasi bányamunkásság már hetek óta készülődött a helyicsoportot megalakító gyűlésre, mert az a szomorú helyzet, amelyben a vasasi bányamunkásság is vergődik, arra az elhatározásra bírta őket, hogy meg kell alakítani a Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének a helyicsoportját, mert látják, hogy egyedül ez az egyedüli helyes út, amely kivezeti a munkásságot ezen jelenlegi áldatlan állapotából. A gyűlés megtartására az előkészületeket a vasasi bányamunkások folytatták és amikor azt látták, hogy elérkezett az ideje a helyicsoport megalakítására, felkérték Szövetségünk központi titkárságát, alakítsa meg Vasason a Szövetség helyicsoportját. A vasasi bányamunkások 19-én, vasárnap délután 3 órakor a Céder-féle vendéglőben jöttek össze a gyűlésre, amelyet Boch Rezső szaktárs nyitott meg és ezután Csóka Vendel és Batta Gyula szaktársak ismertették a bányamunkásság helyzetét, ugyancsak gazdasági szövetségünk helyicsoportjának felállításának a szükségességét. A munkásság nagy érdeklődéssel hallgatta az előadókat, akiknek az előadása után a gyűlés a helyicsoport megalakulását kimondotta. A vezetőségben megválasztották: Boch Rezső, Gungl József, Schván Ádám, Klesch Ferenc I., Pap Béla és Juhos Gábor szaktársakat.

A pécsvidéki bányakerületben ezen harmadik csoportunknak a megalakítása meglehetősen felizgatta a Peyer-Bertrand-féle társaságnak az idegzetét, sehogysem tudtak belenyugodni abba a tudatba, hogy öneik Pécs-vidéken már befellegzett. Tehát nagyban kötötték az ebel a karóhoz, hogy ezen csoportunknak a megalakítását megfogják akadályozni. Bármilyen is megfenyegették bizalmiembereinket, azt hitték sikerülni fog nekik, ez által a munkásságot elijeszteni. Amikor látták, hogy ez nem sikerül, újabb eszközökhöz nyúltak, agitációt indítottak a munkásság között, hogy ne menjenek a gyűlésre, mert ugysem lesz megtartva, még ha megakarnák tartani is, ők ugyanis szét fogják szórni. Ilyen és hasonló eszközökkel dolgoztak heteken keresztül, míg végeredményben az egész vállalkozásuk fiaskóval végződött. Ezért Bertrand csekély kis gárdájával felvonult a gyűlés színhelyére és ott megjelenésével ugyancsak hangos fenyegetődzésével igyekezett távoltartani a munkásságot, azonban ez nem sikerült, ekkor bevonult kis gárdájával a gyűlés színhelyére, ahol megismétlődött ugyan az, ami Mecsekszabolcon történt, vagyis az előadók szemtől-szembe mondták neki ismét az ő társai tehetetlenségét, amellyel szembe védekezni nem tudott és végül kisompolygott. Ezzel a gyűlés véget ért és megkezdődött a munka úgy a taggyűlés, mint a munkásság helyzetének a megjavítása érdekében.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAG

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY UT. 32. CIGAR-MECCS UJFALU

Eláruló helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festékárú kereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületfa és építőanyagok raktára, Kisterenye.

A közmondás igazsága.

Azt mondja a közmondás: „Könnyebb utólni a hazug embert, mint a sánta kutyát.” Ez a közmondás sarkigazság, amely a jelen esetben is beigazolást nyert.

Ugyanis, amikor a salgótarjáni bányamunkásság kivált a Peyer-féle bányamunkásszervezetből, Peyerék mindent elkövettek, hogy ezt az esetet meg nem történné tegyék. Mivel minden kiserletük csődöt mondott, a hazugságok fegyveréhez nyúltak és a hazugságok özönét zudították szervezetükre és annak vezetőire.

Ők ugyanis arra számítottak, bár maguk is meg voltak győződve arról, hogy azok a dolgok, amiket állítanak, azok hazugságok, azonban úgy gondolkodtak, hogy amíg azok a hazugságok napfényre kerülnek és annak az ellenkezője beigazolást nyer, addig nekik ez jó harci eszközük lesz és tudnak vele agitálni. Arra számítottak, hogy addig ezeknek a hazugságoknak a révén sikerülni fog a bányamunkásságot visszaterelni az ő szervezetükbe és ők nyugodtan emészthetnek tovább.

Ez azonban az egyszer nem sikerült, mert mint alább látható, a balassagyarmati kir. törvényszék végzéssel utasította vissza rágalmaikat.

Másolat.

A balassagyarmati kir. törvényszéktől.

B. 931—1927.

A beadványokban ezen számra kell hivatkozni.

Végzés.

Sikkasztás büntette miatt Csóka Vendel és társa ellen indított bűnügyben pótmagánvádlnak a vizsgálat elrendelésére irányuló kérelmét a Bp. 105. §-a alapján elutasítom. E végzés ellen a Bp. 378. §-a szerint 8 nap alatt felfolyamodásnak van helye.

Indokolás.

Pótmagánvádlo a kir. ügyészség 1124-927. kü. számú határozatot jóváhagyó 2917-kü. 1927. számú főügyési határozat vételétől számított 8 napon belül a vád képviselőjét átvéve a vizsgálat elrendelését indítványozta.

Sértett Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Országos Szövetsége sikkasztás büntette miatt tett feljelentést Csóka Vendel és Fajd Pál, mint az említett szövetség volt salgótarjáni helyicsoportjának vezetői ellen azért, mert az 1926. augusztus 20-án Szent-István napján megtartott ünnepélyen belépő díjakból, felülfizetésekkel és az ott kiszolgáltattott áruk értékéből befolyt 56.880.000 koronáról nem számoltak el a szövetségnek.

Gyanúsítottak tagadták a terükre rótt bűncselekmény elkövetését és előadták, hogy

az ünnepélyen nem 54.880.000 Kor., hanem 17.540.800 kor. tiszta jövedelem folyt be, amely 28.497.000 kor. összbevételeből levont 10.950.000 kor. kiadás után maradt fenn. — Ennek igazolására elszámolást is csatoltak. Majd azt adták elő védekezésül, hogy ezen említett tiszta jövedelemmel a helyi csoportnak számoltak el, mely védekezést megerősítette Német Alajos, Schupp Gábor, Telek József és Galláth István is.

Az előbb említett tanúk vallomásaival megerősített védekezésük az volt továbbá, hogy a helyicsoport, melynek vezetői voltak, a feljelentést tevő szövetségből kilépve, megalakította a Salgótarjáni Szénmedence Bánya és Kohómunkások Gazdasági Egyesületét és a Szövetség helyi csoportjának a vagyonát ezen egyesület vette át.

Ezen körülmény a nyomozati iratokból tényként megállapítható.

Sértett Szövetség a gyanúsítottak által elkövetett sikkasztás igazolására a Szövetség alapszabályainak 9. §-ára hivatkozott, mely szerint valamelyik csoport felosztása esetén a csoport vagyona és leltára a központ tulajdonába megy át.

Maga a sértett szövetség állítja a megszüntető kir. ügyészségi határozat ellen beadott felfolyamodásában azt, hogy a szövetség salgótarjáni helyicsoportja felosztva sohasem lett.

Vagyis itt nem valamely csoport felosztásáról, hanem egy másik csoportba történt átalakulásról van szó.

Mint hogy pedig kétséget kizárólag megállapítható, hogy gyanúsítottak a pénzzel szabályszerűen elszámoltak és időközben történt sértett szövetség salgótarjáni csoportjának a Salgótarjáni Szénmedence Bánya- és Kohómunkások Gazdasági egyesületévé történt átalakulása, mely említett Szövetség vagyonát is átvette, gyanúsítottakkal szembe a sikkasztás tényelemét nem állapítható meg, mert az elszámolás után a befolyt jövedelemmel nem gyanúsítottak, hanem a csoport rendelkezett, így ha sértett szövetségnek követelése lehetnek is, ezek csak az új csoporttal szemben érvényesíthetők és pedig polgári per útján.

Mint hogy pedig a Bp. 1. §-a értelmében bűnvádi ügyben bíró eljárás csak az ellen indítható, akit a büntett, vétség, vagy kihágás nyomatékoss gyanúja terhel, alapos gyanú előreláthatólag a vizsgálat során sem szerzhető, más bizonyíték hiányában a vizsgálat elrendelésére irányuló kérelem elutasítandó volt.

Balassagyarmat, 1927. június 18-án.

Csiszér János, s. k. kir. tiszti bíró.

A kiadmány hitelesül:

P. H. Olvashatatlan aláírás, irodafőtiszt.

Igy néznek ki az ő rágalmaik. Ezek után láthatja a bányamunkásság, hogy milyen aljas eszközökkel dolgoznak.

Természetesen a józan gondolkodású munkások már régen tisztában vannak ezen uraknak hazudozásaikkal és nem ülnek fel ostoba ugratásaiknak. Sajnos azonban vannak szerencsétlenek, akik felülnek és nem gondolják meg, hogy mit cselekszenek és ezen hazugságok alapján, abban a hiszemben, hogy ők jót cselekszenek amikor ezen hazugságokat terjesztik, sőt némely helyen meg is töltik. — Ezek természetesen már több ízben, amikor a bíróságok előtt felelni kellett volna cselekményükért, nem tudták igazolni vádjait, ennél fogva rágalmazásért elítéltek.

Természetesen az elítélés után ezek a szegény emberek szánják-bánják cselekvésüket, azonban már későn volt. Fájdalmas volt nézni, mikor szerencsétlen, dolgozó emberek keservesen megkeresett, nyomorult keresményükből kénytelenek voltak büntetéseket fizetni, amelyet ártatlan gyermekek és asszonyok szájától kellett elvonni, csak azért, mert lelketlen ugratásnak felültek.

Ezekután az ország bányamunkásságára bizzuk a bírálatot, bírálják el, hogy van-e joguk azoknak a munkásság érdekképviselőt maguknak vindikálni, akik olyan lelketlenek, hogy a saját pozíciójuk megerősítése érdekében semmiféle áldozattól nem riadnak vissza, amit nem ők hoznak, hanem szerencsétlen nyomorúságban szenvedő bányamunkások.

Ez is egy a sok közül, így jönnek majd sorjába és majd ezek fognak bennünket igazolni.

Helyi csoportok hírei.

Mecsekszabolcs. Befizető nap minden vasárnap délelőtt 8—12 óráig a Molitor-féle vendéglő helyiségében.

Vasas. Befizetések további intézkedésig Roch Rezső szaktársnál eszközölhetők.

Pécs-kerületi titkárságunk Mecsekszabolcsban, Széki-ut 294. szám alatt működik. Mindennemű felvilágosításért vagy panasszal forduljanak a szaktársak a titkársághoz.

Sürgősen meg kell reformálni a bányatárspénztárak központosításáról szóló rendeletet.

(Folytatás.)

Súlyos sérelem, amely lesürgősebb orvoslást igényli, a rendelet azon rendelkezése, amely kimondja, hogy az 1914. évi június hó 31-ike után történt tagsági megszakítások beszámíthatók, azok az idők pedig, amelyek ezen időt megelőzőleg töltöttek el egyáltalán nem vehetők figyelembe.

Igy tehát a rendelet ezen rendelkezése megszerzett jogokat szakít szét. Például: ha valaki 1910-től 1915-ig dolgozott egy társ-pénztár kötelékében, de 1915-ben felmondott és egy másik bányatárspénztár kötelékében vállalt munkát, a megszerzett jogai-ból csak egy év számítható be, holott az illető az eltöltött szolgálati idejét egyfolytában töltötte el, de mert a rendelet kimondja, hogy az 1924. évet megelőző időre eső éveket beszámítani nem lehet, itt kettészakítják az egyfolytában eltöltött szolgálati éveket.

De eltekintve a rendelet hiányosságaitól a központosítással a munkaadók legnagyobb része megkezdte a telepeken a gyomlálást. Elbocsájtják azokat a munkástársakat, akik hosszú, nehéz fizikai munkájuk folytán erejükből veszítettek és nem bírnak azzal a teljesítőképességgel, mint amivel fiatalabb korukban bírtak.

Igaz ugyan, hogy az elbocsájtás a társ-pénztárnál szerzett jogaikban nem jelent jogvesztést, de bizonyos az is, hogy az így elbocsájtott munkásság a bányánál munkát már többé nem vállalhat és az eddig elért szolgálati idejét nem szaporíthatja, mert a kötelező biztosítás csak a bányatársulatok üzemére vonatkozik. Így azután a már legyöngyült munkásság mind nehezebben juthat el kitűzött céljához.

De fel lehetne sorolni a rendelet hiányosságát a végtelenségig, amelyet lapunk január hó 1-én és 15-én megjelent számában már részletesen kifejtettünk.

Itt tehát csak egy mód van a számunkra a további küzdelem, olyan erővel, amilyen erő a rendelkezésünkre áll, fel kell hívni a munkástársak figyelmét ezen nagy horderejű dolgok fontosságára, de fel kell hívni a m. kir. népjóléti miniszter figyelmét is, azokra a súlyos szociális bajokra, amelyek a rendelet hiányosságából a munkásságra hárulnak, nem lehet és nem szabad tűrni, hogy a munkásság azon része pusztuljon, amely a nemzeti munkából már teljesen kivette a részét.

Az ország gazdasági helyzetének és szociális bajainak a megszüntetése csak úgy érhető el, ha a munkásság azon része, amely erejének teljes odaadásával dolgozott, öreg napjaira, vagy megrokkánása esetére gondnélküli megélhetést biztosíthat magának és ezen célok elérésében a hatalmon lévő kormány belátását és intézkedését biztosíthatja. A munkásság ezen jogos kívánságát nem lehet elintézni az ország gazdasági helyzetére való hivatkozással, mert itt a munkásság saját maga hozza meg azt az áldozatot, amely áldozat eredményéből elérhető az a cél, amely célért küzd.

De ha nem is teljes egészében a munkásság által befizetett összegekből jön össze az az összeg, amellyel a munkásság szociális helyzetén javítani kellene, akkor is meg kell hozni az áldozatot úgy a munkaadónak, mint a felelős kormánynak, mert a nemzet dolgozó fiáról történik gondoskodás, amelynek a megtörténte az ország gazdasági és szociális fejlődésében, mint csak igazi nemzeti érdek jelentkezik.

A nemzeti érdekek elősegítését nem elég csak hangoztatni, hanem azokat tettekkel is bizonyítani kell, mert csak így érhetik el a

céljaikat azok, akik a nemzet egységét, a nemzet gazdaságának a fellendülését állandóan hangoztatják.

Mi a küzdelmet folytatjuk és ezen küzdelemhez segítségül hívunk minden munkástársat, mert a közös érdek követeli azt, hogy ebből a munkából egyetlenegy munkás ki ne maradjon.

Mi azt hisszük, hogy e küzdelemünkben, — amelyről nagyon jól tudjuk, hogy nehéz, — minden munkástársunkban szívós fegyvertársat találunk. Szükség van azonban úgy a kormányzat, mint az összes társadalmi rétegek összefogására, mert csakis így érhető el a társadalmi rétegek összeforradása. Akkor, amikor mi a 4400. számú rendeletnek a hiányosságait aposztrofáljuk, sérelmezzük a 65 éves korhatárt, a 40 esztendő szolgálati éveket és az egyéb hiányos rendelkezéseket, be kell látnia mindenkinek, hogy ezt nem lehet úgy elintézni, mint ahogy azt sokan értelmezik.

Igaz, hogy pl. a közalkalmazottaknál is hasonló szolgálati évek vannak megállapítva, azonban gondoljanak arra, hogy milyen különbség van a között: 40 évig az íróasztal mellett ülve, vagy 40 évig a föld gyomrában dolgozni ezer veszéllyel viaskodva. Hozzájárul még ehhez az is, hogy a közalkalmazott 40 évi szolgálati idő elérése alkalmával fokozatosan emelkedő keresetben részesül, ezzel szemben a bányamunkás, ha sikerül neki valamely véletlen folytán 40 szolgálati évet elérni, úgy munkaképességének fokozatos csökkenésével mindig alacsonyabb keresetben részesül úgy, hogy nyugdíjba vonulása előtt már évekkel előbb sokkal kevesebb a keresete, mint amikor erejének teljében volt. A közalkalmazott vagy egyéb nyugdíjra jogosult alkalmazott nyugdíjba vonulása alkalmával felfokozott keresetének az arányához hasonló nyugdíjba részesül, míg a bányamunkás, a jelenlegi rendelet értelmében legtöbb esetben az öregség következtében lefokozott keresetéhez arányuló nyugdíjban részesül.

Ezeket a kérdéseket mérlegeljük mindazok, akik szociális intézmények felállításával, fejlesztésével és tökéletesítésével foglalkoznak, igyekezzenek ezen társadalmi osztály tagozódásokat kiegyenlíteni, hogy ez által a jelenleg egymástól távolálló és szét-húzó társadalmi rétegeket és osztályokat össze lehessen hozni és egy táborba tömöríteni.

SINGER

varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjánban,

Fő-utca 75. szám alatt

a r. kath. templommal szemben.

KESZLER ÁRPÁD

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

SALGÓTARJÁN. Fő-utca 480.

Értesitem az i. t. vásárló közönséget, hogy üzletemben **rőlőse-, rövid áru, munkásruhák, gyermekruhák, ingek, harisnyák, olcsó árban beszerezhetők. Aki nálam 40 pengő értékben vásárol ingyen kap egy pontos járassu szobórát, 3 évi írásbeli jótállással.**

Tisztelettel **Keszler Árpád.**

Hirdessen

A Bányász-ban.